

กำหนด

ที่ กษ 1204/34

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

๕ มกราคม 2550

เรื่อง หรือเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดินและกรรมสิทธิ์ไม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

อ้างถึง 1. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

2. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/ว 1014 ลงวันที่ 15 กันยายน 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ อจ 0011/1561
ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2549
2. สำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/7981
ลงวันที่ 15 กันยายน 2549

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับแจ้งจากสำนักงาน
การปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ (ส.ป.ก.อำนาจเจริญ) ว่า ได้รับการประสานจากสำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอำนาจเจริญ ขอให้พิจารณากรณีมีผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย
ว่าด้วยป่าไม้ แต่ราษฎรอ้างว่าเป็นการนำไม้ออกจากที่ดินที่มีเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 และแนวทาง
การพิจารณาวินิจฉัยของพนักงานอัยการไม่เป็นไปตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้
ให้ความเห็นไว้ จึงเกรงว่าอาจนำไปสู่ปัญหาการกวนข้อไม่หวงห้ามในเขตปฏิรูปที่ดินจากพวกนายทุน
เพิ่มขึ้น โดยขอหารือว่า การกระทำความผิดกล่าวถึงผิดระเบียบหรือเงื่อนไขของ ส.ป.ก.หรือไม่ และ ไม้
ของกลางในคดีตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก.หรือไม่ ความละเอียดความสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วขอเรียนชี้แจง ดังนี้

1. เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ระเบียบฯ ตามที่อ้างถึง 1
กำหนดให้เกษตรกรที่ได้รับมอบที่ดินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการควบคุมการใช้
ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร และกำหนดให้เกษตรกรต้องยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ส.ป.ก. และ
หน่วยงานที่ปฏิบัติงานร่วมกับ ส.ป.ก.กำหนด การฝ่าฝืน เกษตรกรอาจถูกสั่งให้สิ้นสิทธิได้
แต่ระเบียบฯ มิได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับไม้ในเขตปฏิรูปที่ดินไว้ ทั้งไม้

/ที่มี

ที่มีอยู่ก่อนที่ ส.ป.ก. จะรับมอบพื้นที่จากกรมป่าไม้ หรือเป็น ไม้ที่เกษตรกรปลูกขึ้นเองในภายหลัง ที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 7) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสถานะของที่ดิน และ ไม้ที่มีอยู่ในที่ดินพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินว่า การถือกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. มิใช่เป็นกรณีที่ถูกปลดไคมาซึ่งที่ดินตามกฎหมายที่ดิน ตามนัยมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงมิใช่การได้มาตามกฎหมายอื่น ตามที่กำหนดในมาตรา 3 (2) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินดังกล่าวจึงยังคงเป็นป่าอยู่ แม้เกษตรกรจะได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 แล้วหรือไม่ก็ตาม หากมีไม้หวงห้ามขึ้นอยู่ในที่ดินนั้น การดำเนินการใดๆ กับไม้หวงห้ามต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ฯ และไม้ดังกล่าวไม่ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. รายละเอียดตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่ง ส.ป.ก. ได้แจ้งเวียนให้ทุกจังหวัดได้ทราบแล้ว ตามที่อ้างถึง 2

ดังนั้น ตามข้อหารือ เมื่อ ส.ป.ก. ไม่ได้กำหนดระเบียบหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดไม้ ในเขตปฏิรูปที่ดินไว้เป็นการเฉพาะ จึงไม่อาจถือว่าการกระทำของเกษตรกรตามที่หาหรือเป็นการกระทำผิดระเบียบของ ส.ป.ก. แต่เมื่อการกระทำดังกล่าวมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ต้องถือปฏิบัติ การดำเนินการใดๆ จึงต้องเป็นไปตามที่กฎหมายนั้นๆ ได้บัญญัติไว้

2. เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นไว้แล้วว่า ไม้หวงห้ามไม่ถือเป็นทรัพย์สินของ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจดำเนินการใดๆ ได้ เพราะ ส.ป.ก. มิใช่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ ดังนั้น ตามข้อหารือ แม้จะมีคำพิพากษาให้รับไม้ของกลาง หรือพนักงานอัยการจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา ไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดไว้ จึงเป็นอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานที่มีอยู่เหนือทรัพย์สินนั้นๆ จะเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือระเบียบที่ได้กำหนดไว้

อนึ่ง เนื่องจากยังมีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจในการพิจารณา และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการใดๆ กับไม้ที่มีอยู่ในที่ดินของ ส.ป.ก. อันก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนแก่ผู้ปฏิบัติ อาทิเช่น การแผ้วถางป่าเพื่อเตรียมพื้นที่เพื่อประกอบเกษตรกรรม หรือการตัดฟันไม้เพื่อไว้ใช้สอยในครัวเรือน หรือการตัดฟันไม้ประเภทอื่นที่มีไม้หวงห้าม ส.ป.ก. จึงได้ประสานไปยังกรมป่าไม้เพื่อขอหารือร่วมกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 และหากมีความก้ำกึ่งในเรื่องนี้ประการใด ส.ป.ก. จะแจ้งให้ทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กองนิติการ

โทร. 0-2281-6002 โทรสาร 0-2281-2940

PC3_71/leg 5294a/22 ส.ค.49

(นายจร)
รองเลขาธิการ กฤษฎีกา/แทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อาจันต์ พิมพ์/ทาน ร่าง ตรวจ